

Sygn. akt III PK 71/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa E. K.-F.

przeciwko Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od postanowienia Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. akt VI Pz [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił zażalenie E. K.-F. na postanowienie z dnia 3 marca 2014 r., którym Sąd Rejonowy w S. umorzył postępowanie w sprawie przeciwko Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. o zapłatę.

W skardze kasacyjnej skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 182 k.p.c. w wyniku błędnego uznania, że zawieszenie postępowania w związku z niewykonaniem zobowiązania Sądu w określonym terminie, przy jednoczesnym złożeniu przez stronę wniosku o przedłużenie terminu do wykonania zobowiązania, przy zachowaniu terminu wskazanego w zarządzeniu Sądu, a także po wykonaniu zobowiązania, stanowi przesłankę z art. 177 § 1

pkt 6 k.p.c., a tym samym stanowi przesłankę do umorzenia postępowania, jeżeli strona nie złoży odrębnego wniosku o podjęcie postępowania w przeciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu, podczas gdy również ze względu na zmianę przepisów w zakresie postępowania rozpoznawczego (w szczególności zaś art. 207 k.p.c.) uzasadnione było podjęcie przez Sąd postępowania i dodatkowe zakreślenie terminu do wykonania zobowiązania przy zastosowaniu rygoru z art. 207 § 6 k.p.c.; 2) art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w wyniku uznania, że niewykonanie zobowiązania w kwestiach merytorycznych, dotyczących żądania pozwu, a więc twierdzeń strony podnoszonych na poparcie swoich żądań, stanowi takie niewykonanie zarządzenia Sądu, które uniemożliwia nadanie sprawie dalszego biegu, podczas gdy co najwyżej może stanowić przesłankę zastosowania trybu z art. 207 § 6 k.p.c. lub przesłankę niekorzystnego rozstrzygnięcia dla strony niewykonującej zobowiązania.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - jej oczywistą zasadnością, gdyż w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego umorzenie postępowania wyłącznie na skutek upływu rocznego okresu od daty postanowienia o zawieszeniu nie jest działaniem prawidłowym, gdyż pozbawia strony postępowania rozpoznawczego, zwłaszcza gdy w międzyczasie (po zawieszeniu postępowania) doszło do zmiany przepisów w zakresie dowodzenia (art. 207 k.p.c.), a strona jeszcze przed doręczeniem postanowienia o zawieszeniu postępowania, a więc również przed uprawomocnieniem się tego postanowienia, wykonała zobowiązanie Sądu, działając w przekonaniu o przedłużonym terminie do wykonania zobowiązania oraz po drugie - występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, czy zawieszenie postępowania sądowego na skutek niewykonania zobowiązania dotyczącego kwestii, które co do zasady stanowią materię w zakresie twierdzeń składanych na poparcie żądania pozwu i do których ma co do zasady zastosowanie rygor z art. 207 § 6 k.p.c., stanowi zawieszenie postępowania z powodu niewykonania innego zarządzenia, które to niewykonanie skutkuje brakiem możliwości nadania

biegu sprawie, czy jednak niewykonanie takiego zobowiązania stanowi co najwyższej przesłankę niekorzystnego rozstrzygnięcia dla strony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego

jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Odwołując się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca nie tylko nie przeprowadza wyводу jurydycznego dla wykazania jej istnienia, ale nawet nie wskazuje przepisu (przepisów), który został przez nią powołany w kasacyjnej podstawie naruszenia prawa procesowego i którego obraza miałyby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego postanowienia. W tym zakresie skarżąca odwołuje się jedynie do „aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego”, jednak orzecznictwa tego nie przywołuje. Uchodzi przy tym jej uwadze, że w judykaturze tego Sądu wyrażany jest pogląd, iż sąd umarza postępowanie zawieszone, między innymi, z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., nie badając, czy przyjęte przez sąd podstawy zawieszenia były trafne (por. postanowienie z dnia 1 kwietnia 2014 r., I PK 257/13, LEX nr 1738474 i powołane w nim orzeczenia). W tych przypadkach, w których postanowienie sądu o zawieszeniu postępowania podlega samodzielnie zaskarżeniu zażaleniem, nie ma potrzeby wracać do badania trafności przesłanek samego zawieszenia postępowania przy rozpoznawaniu środka zaskarżenia od postanowienia o jego umorzeniu z uwagi na upływ czasu. Nie ma bowiem przeszkód, by strony, które kwestionują trafność rozstrzygnięcia o zawieszeniu postępowania czyniły to w przewidziany ustawą sposób niezwłocznie po jego wydaniu (por. postanowienie z dnia 9 lipca 2015 r., I CZ 62/15, LEX nr 1766002).

Z materiału sprawy wynika, że postanowieniem z dnia 30 września 2013 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił zażalenie skarżącej na postanowienie Sądu pierwszej instancji z dnia 25 lutego 2013 r., którym zawieszono postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. i wskazał na konieczność złożenia wniosku o jego podjęcie. Czynności tej skarżąca nie dokonała. Niezrozumiałe jest twierdzenie skarżącej o dokonanej po zawieszeniu postępowania „zmianie przepisów w zakresie dowodzenia (art. 207 k.p.c.)”, gdyż zmiana ta nastąpiła z dniem 3 maja 2012 r. (por. w tym zakresie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., II PZ 27/13, OSNP 2015 nr 1, poz. 9).

Również formułując wątpliwość nazwaną zagadnieniem prawnym, skarżąca ogranicza się do wskazania na art. 207 § 6 k.p.c. i nie przeprowadza jakiegokolwiek wyводу prawnego dla wykazania potrzeby zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej. W orzecznictwie tego Sądu podkreśla się, że wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania, jak czyni to skarżąca, ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wyводу prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy konstruuje to zagadnienie powinny być rozumiane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974). Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w podstawach kasacyjnych lub ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącą prawidłowych wniosków w tym zakresie.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.